

Stanowisko

Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

do projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowego zakresu przeprowadzania oceny terenu przeznaczanego pod lokalizację obiektu jądrowego, przypadków wykluczających możliwość uznania terenu za spełniający wymogi lokalizacji obiektu jądrowego oraz w sprawie wymagań dotyczących raportu lokalizacyjnego dla obiektu jądrowego

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej (ZGWRP) nie kwestionuje potrzeby utrzymania najwyższych standardów bezpieczeństwa jądrowego, ochrony radiologicznej i ochrony fizycznej przy lokalizacji obiektów jądrowych. Zasadne jest również dostosowanie prawa krajowego do aktualnych standardów międzynarodowych i zaleceń Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej.

Jednocześnie ZGWRP wskazuje, że projekt rozporządzenia powinien być oceniany przez pryzmat **art. 35b ustawy - Prawo atomowe**, który stanowi, że obiekt jądrowy lokalizuje się na terenie umożliwiającym zapewnienie bezpieczeństwa jądrowego, ochrony radiologicznej i ochrony fizycznej podczas rozruchu, eksploatacji i likwidacji obiektu, **a także przeprowadzenie sprawnego postępowania awaryjnego w przypadku wystąpienia zdarzenia radiacyjnego.**

W ocenie Związku projekt w bardzo szerokim stopniu rozwija przesłanki środowiskowe, geologiczne, sejsmiczne, hydrologiczne i meteorologiczne związane z lokalizacją obiektu jądrowego. Zbyt słabo wybrzmiewa natomiast drugi, równie istotny element ustawowy, tj. **praktyczna i rzeczywista możliwość przeprowadzenia sprawnego postępowania awaryjnego**, zwłaszcza z perspektywy gmin i społeczności lokalnych.

Z punktu widzenia gmin wiejskich sprawne postępowanie awaryjne nie może być oceniane wyłącznie na poziomie modelowym lub przestrzennym. Musi ono uwzględniać także:

- rzeczywistą przepustowość lokalnej infrastruktury transportowej,
- rozproszoną strukturę osadniczą,
- obecność ludności o ograniczonej mobilności,
- sezonowe zmiany liczby ludności,
- możliwość wykorzystania lokalnej infrastruktury publicznej na potrzeby ochrony ludności,
- zdolność utrzymania podstawowych funkcji publicznych i organizacyjnych obszaru w warunkach zagrożenia lub działań interwencyjnych.

W tym sensie ZGWRP stoi na stanowisku, że projekt - choć co do zasady mieści się w zakresie delegacji ustawowej z art. 35b ust. 4 - wymaga silniejszego i bardziej praktycznego rozwinięcia tego elementu ustawowego, który dotyczy możliwości sprawnego postępowania awaryjnego. Sama identyfikacja infrastruktury transportowej, zagospodarowania terenu czy rozmieszczenia ludności nie jest jeszcze wystarczająca, jeśli nie przekłada się na ocenę realnej wykonalności działań ochronnych i interwencyjnych.

ZGWRP podkreśla także, że projekt ma charakter wysoce techniczny, ale jego skutki będą bardzo istotne dla gmin położonych w obszarze i regionie lokalizacji. Będą one dotyczyły nie tylko bezpieczeństwa, ale również planowania przestrzennego, infrastruktury lokalnej, organizacji usług publicznych i długofalowych możliwości rozwoju obszaru. Z tego względu perspektywa samorządu terytorialnego powinna być wyraźniej uwzględniona w konstrukcji przepisów wykonawczych.

Stanisław Jastrzębski

Przewodniczący Zarządu
Związku Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej

W związku z powyższym ZGWRP wnosi o uwzględnienie poniższych poprawek.

PROPONOWANE POPRAWKI LEGISLACYJNE

1. § 9 - wejście w życie rozporządzenia

Obecne brzmienie:

„Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”

Proponowane brzmienie:

„Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.”

Uzasadnienie:

Zakres rozporządzenia jest szeroki, specjalistyczny i istotny nie tylko dla inwestora oraz organu dozoru jądrowego, lecz także dla praktyki działania gmin i innych podmiotów uczestniczących w procesie oceny lokalizacji. Termin 14 dni jest niewystarczający dla zapoznania się z jego skutkami oraz przygotowania merytorycznego i organizacyjnego.

2. § 1 pkt 2 - definicja obszaru lokalizacji

Proponowane brzmienie:

W § 1 pkt 2 po wyrazach:

„w stopniu pozwalającym na uzyskanie danych wymaganych do oceny stateczności podłoża”

dodać wyrazy:

„oraz danych niezbędnych do oceny warunków prowadzenia działań ochronnych i interwencyjnych, jeżeli wynika to ze specyfiki terenu i lokalnej infrastruktury.”

Uzasadnienie:

Skoro art. 35b ust. 1 Prawa atomowego wymaga zapewnienia możliwości sprawnego postępowania awaryjnego, obszar lokalizacji powinien być definiowany w sposób pozwalający także na pełną ocenę lokalnych warunków ochrony ludności.

3. § 1 pkt 3 - definicja regionu lokalizacji

Proponowane brzmienie:

W § 1 pkt 3 po wyrazach:

„teren w odległości 30 km od tych granic”

dodać wyrazy:

„z uwzględnieniem uwarunkowań infrastrukturalnych, osadniczych i funkcjonalnych mających znaczenie dla ochrony ludności i działań interwencyjnych.”

Uzasadnienie:

Ustawowy wymóg sprawnego postępowania awaryjnego powinien znaleźć odzwierciedlenie także w sposobie ujmowania regionu lokalizacji.

4. § 5 pkt 5 - przesłanka wykluczająca możliwość uznania terenu za spełniający wymogi lokalizacji

Proponowane brzmienie:

„5) brak jest możliwości przeprowadzenia niezbędnych działań interwencyjnych, w szczególności z uwagi na niewystarczającą przepustowość infrastruktury komunikacyjnej, rozproszenie ludności, ograniczoną dostępność transportową, obecność osób o ograniczonej mobilności lub brak możliwości wykorzystania infrastruktury publicznej na potrzeby ochrony ludności.”

Uzasadnienie:

Przepis powinien wprost rozwijać ustawowy wymóg sprawnego postępowania awaryjnego i odnosić go do rzeczywistych warunków funkcjonowania obszarów wiejskich.

5. § 6 ust. 4 pkt 8 lit. e - działania interwencyjne

Proponowane brzmienie:

Po treści lit. e dodać wyrazy:

„z uwzględnieniem rzeczywistej przepustowości lokalnej infrastruktury komunikacyjnej, rozmieszczenia ludności o ograniczonej mobilności, populacji sezonowych oraz dostępności zasobów infrastruktury publicznej możliwych do wykorzystania w działaniach ochronnych i interwencyjnych.”

Uzasadnienie:

Z punktu widzenia art. 35b ust. 1 Prawa atomowego nie wystarczy samo wskazanie ludności i infrastruktury. Konieczna jest ocena realnej wykonalności działań ochronnych.

6. § 6 ust. 4 pkt 8 lit. a - dane planistyczne JST

Proponowane brzmienie:

Dodać zdanie:

„Analiza uwzględnia również informacje wynikające z dokumentów planistycznych i strategicznych jednostek samorządu terytorialnego oraz dane dotyczące stanu i planowanego rozwoju infrastruktury lokalnej.”

Uzasadnienie:

Dane samorządowe mogą mieć istotne znaczenie dla oceny, czy ustawowy wymóg sprawnego postępowania awaryjnego może zostać realnie spełniony.

7. § 6 ust. 4 pkt 6 lit. a oraz § 6 ust. 4 pkt 8 - infrastruktura transportowa

Proponowane brzmienie:

Po odniesieniu do infrastruktury transportowej dodać wyrazy:

„wraz z oceną jej rzeczywistej dostępności, przepustowości, nośności i przydatności dla działań ochronnych oraz interwencyjnych.”

Uzasadnienie:

Projekt uwzględnia istnienie infrastruktury transportowej, ale powinien silniej powiązać tę analizę z oceną praktycznej możliwości prowadzenia działań ochrony ludności.

8. § 6 ust. 4 pkt 8 - nowa lit. h

Proponowane brzmienie:

Dodać lit. h w brzmieniu:

„h) ocenę wpływu planowanej lokalizacji obiektu jądrowego na lokalne uwarunkowania osadnicze, funkcjonowanie infrastruktury publicznej oraz możliwość utrzymania sprawności podstawowych usług publicznych w warunkach normalnych i awaryjnych.”

Uzasadnienie:

Skoro ustawa wiąże lokalizację obiektu również ze sprawnym postępowaniem awaryjnym, raport lokalizacyjny powinien obejmować nie tylko parametry środowiskowe, lecz także zdolność obszaru do funkcjonowania w warunkach zagrożenia.

9. Uwaga ogólna do uzasadnienia i OSR

Propozycja:

Uzupełnić uzasadnienie i OSR o ocenę wpływu projektowanej regulacji na:

- planowanie przestrzenne gmin,
- lokalną infrastrukturę transportową i publiczną,
- możliwości prowadzenia działań ochronnych i interwencyjnych,
- ograniczenia rozwojowe obszarów objętych oddziaływaniem inwestycji.

Uzasadnienie:

Ocena lokalizacji obiektu jądrowego ma wyraźny wymiar lokalny i samorządowy, który powinien być dostrzeżony nie tylko w treści przepisów, ale również w ocenie skutków regulacji.

ZGWRP stoi na stanowisku, że projekt rozporządzenia co do zasady mieści się w zakresie delegacji wynikającej z **art. 35b ust. 4 Prawa atomowego**, ale wymaga mocniejszego i bardziej praktycznego rozwinięcia tego elementu ustawowego, który odnosi się do **możliwości przeprowadzenia sprawnego postępowania awaryjnego**.

W ocenie Związku oznacza to potrzebę:

- silniejszego uwzględnienia realiów obszarów wiejskich,
- wyraźniejszego związania analizy infrastruktury i ludności z praktyczną wykonalnością działań ochronnych,
- uwzględnienia danych planistycznych i funkcjonalnych JST,
- wydłużenia vacatio legis.

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej stoi na stanowisku że bezpieczeństwo lokalizacji obiektu jądrowego powinno być oceniane nie tylko jako bezpieczeństwo obiektu, ale także jako realna zdolność obszaru i jego społeczności do funkcjonowania oraz reagowania w sytuacji awaryjnej, zgodnie z wymaganiem wynikającym z art. 35b ust. 1 Prawa atomowego.